

Partij voor de Dieren

Groningen, 13 januari 2021

Aan het college van B&W

Schriftelijke vragen ex art. 38 RvO betreffende: Gemeentelijke Informatie over Klimaatverandering

Geacht college,

De Partij voor de Dieren is geschrokken van de informatie die u verstrekt op de informatiepagina van de Gezinsbode van woensdag 23 december. Het betreft het stukje over de “Klimaatadaptatieweek Groningen”. Hierin geeft u wat informatie over deze week en over de noodzaak om te leren gaan met de gevolgen van klimaatverandering. Dat is prima, want dat we de opwarming van de aarde nog geheel kunnen tegenhouden is een illusie – deze is immers al lang en breed bezig.

Wat de Partij voor de Dieren bijzonder stoort, is hetgeen u schrijft in de derde kolom, onder het kopje “Minder fossiele energie”. Hierin stelt u dat het óók belangrijk is om klimaatverandering te voorkomen (vermoedelijk bedoelt u hier het stijgen van de mondiale temperatuur enigszins te beperken, want zoals we zonet al zeiden, is het voorkomen van klimaatverandering een gepasseerd station) en noemt u een aantal zaken, die allemaal te maken hebben met het reduceren van het gebruik van fossiele brandstoffen, zoals zonnepanelen en lopen in plaats van de auto te gebruiken. “Veel mensen... nemen daarom actie om de negatieve effecten van klimaatverandering te voorkomen”, besluit u.

Met geen woord noemt u het meest eenvoudige middel, voor iedereen onmiddellijk en bovendien kosteloos uitvoerbaar, namelijk het reduceren van de consumptie van dierlijke eiwitten. De productie van vlees, zuivel en eieren is één van de hoofdoorzaken van milieuproblemen zoals klimaatverandering, bodemerosie, watervervuiling en afname van biodiversiteit. Volgens de Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) wordt 14,5 procent van de uitstoot van broeikasgassen veroorzaakt door de veehouderij. De veehouderij is verantwoordelijk voor minstens de helft van alle broeikasgassen die wordt uitgestoten door de voedingsmiddelenindustrie: de industrie die zich schuldig maakt aan 30 procent van de door de mens uitgestoten broeikasgassen.^{1 2}

---

¹ Vermeulen, S. J. et al. (2012): Climate Change and Food Systems. Annual Review of Environment and Resources 37, p.195–222

² Herrero, M., B. Henderson, P. Havlík, et al. (2016): Greenhouse gas mitigation potentials in the livestock sector. Nature Clim. Change. 6, p.452–461

³ De twintig grootste vlees- en zuivelbedrijven in Nederland stoten gezamenlijk meer broeikasgassen uit dan Nederland in haar totaliteit. ⁴

Behalve klimaatverandering leidt het eten van dieren en van dierlijke producten tot nog veel meer ellende, hetgeen het nog vreemder maakt dat u hier in het geheel geen enkel gewag van maakt. Wellicht biedt het woord “actie” in de laatste kolom een verklaring voor deze ernstige omissie. De Partij voor de Dieren stelt u hier graag enkele vragen over.

1. In hoeverre bent u op de hoogte van de gevolgen die het eten van dieren en dierlijke producten heeft voor het klimaat?
2. Erkent u de conclusies die door wetenschappers zijn getrokken inzake de gevolgen van onze consumptie van dierlijke eiwitten voor het klimaat?
3. Kunt u toelichten hoe het mogelijk is dat u op een officiële gemeentelijke voorlichtingspagina in een stukje over klimaatverandering het onderwerp dierlijke eiwitten niet aanraakt?
4. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat de eiwittransitie minstens even belangrijk is als de energietransitie?

Dit college loopt in de pas waar het gaat om het energieneutraal maken van de gemeente. Dat is lovenswaardig, alhoewel het ook verstandig blijft om voor ogen te houden waar het allemaal om is begonnen: het reduceren van CO₂-uitstoot omwille van een leefbare planeet. Talloze bedrijven weten de SDE-subsidies te vinden en zijn dapper bezig met het verstrooien van zonneparken en windmolens over het landschap. De productie van panelen en windmolens en het zoeken naar locaties om geld te verdienen met de productie van duurzame energie, maakt dat de energietransitie naadloos aansluit bij onze kapitalistische instelling: klimaatverandering als verdienmodel. De Partij voor de Dieren deelt de noodzaak van de energietransitie, maar is tevens van mening dat er fórs minder energieopwekking nodig zou moeten zijn door éérst ons gedrag aan te passen. Daarbij bedoelen wij “ons” in de breedste zin van het woord: inwoners, overheid, en het bedrijfsleven.

5. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat het bij het inperken van de klimaatverandering niet zozeer gaat om het *doen* van dingen, maar eerder om het *laten*? Denk hierbij aan veelvuldig vliegen, overconsumptie van goederen en consumptie van dierlijke eiwitten.

---

³ Bajželj, B., J. M. Allwood & J. M. Cullen (2013): Designing Climate Change Mitigation Plans That Add Up. Environ Sci Technol. 47, p.8062–8069

⁴ Heinrich Böll Stiftung, GRAIN & Institute for Agriculture & Trade Policy (2017): Big Meat and Dairy’s supersized Climate Footprint. Available at: <https://www.grain.org/article/entries/5825-big-meat-and-dairy-s-supersized-climate-footprint> [03.03.2018]

6. In het stukje citeert u Linda Steg, hoogleraar Omgevingspsychologie aan de RUG en één van de sprekers tijdens de klimaatadaptatieweek. Waarom heeft u er niet voor gekozen om zelf een standpunt in te nemen?

Met vriendelijke groet,

Kirsten de Wrede

Partij voor de Dieren